

Maltas Ziņas

Maltas pagasta pārvaldes informatīvais izdevums

2019. gada 25. janvāris

Reģistrācijas numurs 000702906

Nr. 1 (2019. gads)

Maltā izskanējis jau astotais Amatiermākslas festivāls

Ingūnas Grumodes foto

Maltas kultūras nams katru gadu janvārī aicina uz amatiermākslas festivālu «Dažādi estrādes žanri, skatuve un es», lai katrs tūtu pārdomu kamolīti un izdziedātu, izdeju, izspēlētu, izrunātu savā – skatuves valodā.

Šoreiz satikās Isnaudas, Ozolaines, Pušas un Maltas pašdarbnieki un skatītāji. Diemžēl Trapešas pašdarbnieku saime – trīs vokālie ansambļi, amatiermākslas festivāla atklāja Isnaudas tautas nama amatiermākslas festivāls ar Ādolfa Alunāna oriģinālu joku lugu «Pašu audzināts» (režisore Eleo-

nora Obrumane). Stundas garumā skatītāji iegrima uz skatuves notiekošajā, izbaudot aktieru spēli. Šo izrādi teātris pagaidām noliek uz plaukta, bet ar jaunām izrādēm ar nepacietību gaidīsīm atkal. Pēc izrādes sākās īsts pārdomu, modes, mūzikas, deju un humora virpulis. Ar daudzveidīgu un pārdomātu programmu uzrunāja Ozolaines senioru kluba «Uguntiņa» dalībnieces un vadītāja Anna Tarakanova – ar elegantu modes šovu, Fainas Gleizdas lasītais monologs tika uzņemts ar sirsniņu smaidu, savukārt pusstundu garais skečs bez vārdiem «Дзеревенская – городская бабушка», kur tēloja Zinaīda Makarova un Gaļina Filipova, teicēja lomā iejutās Anna Tarakanova, izraisīja kārtīgas smieklus šaltis. Ar patiesu stāstu iz dzīves stāstniece

Ināra Bļinova caur smiekliem lika aizdomāties, cik cieši savijas humors un dzīve latgaliešiem. Ne velti ir teiciens «Latgaļu humors i dzeivis gudreiba – obi vīnleids smogi». Kā jau Ginta Ločmeļa dziesmā «Ja esi latgalīts, ar priku dzeivē ej, nivīnam navaicoj: «Voi gryuts ir tev?», ko dziedāja viedās, sirdsgudrās Maltas senioru ansambļa «Liepas» dziedātājas, arī par balto sniedzīgu tika izdziedāts kolektīva vadītāja Normunda Štekela vadībā. Un kārtīgu krāsainu mūsdienu deju virpuli sagrieza Maltas bērnu deju grupa «Damonā» (vadītāja Simona Skudra), Pušas līnijdeju grupa «Pirmais solis» un Maltas līnijdeju grupa «Pieneppūka», un kolektīvu vadītāja Ruta Mika. Pusotras stundas garumā skatītāji neskopojās ar smaidiem, smiekliem, aplausiem. Kā arī, atbildot uz dažādiem aķīgiem jautājumiem un saņemot balvas, laiks paskrēja nemanot. Pēc festivāla visi tika mīļi gaidīti uz kārtīgu sadancošanos – Svētku balli ar Normundu un Valdi.

Paldies visiem, kas piedalījās, paldies par ieguldīto darbu, paldies par skaistajiem, tēriem, smaidiem un kopābūšanu! Lai jums visiem veiksmē jaunajā gadā! Lai piepildās iecerētais! Uz tikšanos devītajā amatiermākslas festivālā Maltā!

Elīna Prusaka, Maltas KN vadītāja

«Brīnumu lauks» – Maltas vidusskolas 3.c klases vakarā

Publicitātes foto

2018. gads nesis tik daudz notikumu, ka to visu ietekmē daudzi vecāki visu gadu bija spiesti pavadīt vairāk laika darbā un citās sabiedriskās aktivitātēs. Taču gada izskaņā pēc Maltas vidusskolas 3.c klases Vecāku padomes iniciatīvas bērniem tika piedāvāts pirms ziemas brīvdienām pavadīt klases vakaru kopā ar vecākiem. Prieks, ka bērni labprāt piekrita šai ierosmei, vecāki solīja pārsteigumu, un prieks, ka tas izdevās!

Vispirms klases audzinātāja Janīna Bārtule uzrunāja vecākus un aicināja bērnu parādīt, ko viņi ir sagatavojuši sveicienam. Katra mamma saņēma apsveikumu, un tad bērni deklamēja pantiņus, ko bija izvēlējušies un apguvuši skolotājas vadībā.

Bet visi ar nepacietību gaidīja, ko tad ir sarūpējuši vecāki! Mums neizdevās īstenot plānoto pasākumu pirms 18. novembra, tāpēc nolēmām, ka rīkosim «divi vienā» – gan Ziemassvētku, gan Latvijas simtgades gaisotnē. Lai to visu īstenotu, lielisks palīgs bija Maltas Bērnu un jauniešu centrā tapušais «brīnumu rats» (paldies BJC par tā laipnu «iznomāšanu!»). Tā nu 3.c klases bērnu acu priekšā klasē tika ienests un tematiski noformēts milzīgs rats, un sākās minēšana – kas nu būs?

Bet viss sanāca, kā bija iecerēts: vispirms katrs bērns grieza ratu un atbildēja uz diviem jautājumiem par un ap abiem minētajiem svētkiem (kas ļāva nopelnīt konfektes-punktus, bet vecākiem noskaidrot, kā bērni ir apguvuši mācību vielu, jo jautājumi bija par bērniem zināmām tēmām). Pēc tam tika izlozēti trīs komandu sastāvs un katras kapteinis. Bet visnopietnākā un jautrākā daļa bija rata griešana, diskusijas par balvas ne/ņemšanu no īstas melnās kastes un latviešu valodā viena no garākajiem vārdiem minēšana! (Tas bija tāds milzenis kā «pulksteņrādītājrīziens».) Kad uzvarētāji bija noskaidroti, laimīgās lozes izvilktas, balvas sadalītas, arī vecāki labprāt apšēdās pie rata un izbaudīja «Brīnumu lauku», minot, kāds bija Rozentovas muižas īpašnieka uzvārds. Vecāki patiešām ar lielu azartu minēja vārdu («Felkerzāms») un, tāpat kā bērni, atzina, ka laiks pavadīts jautri un prātā paliekoši. Tāpat pasākuma beigās skolēni gaidīja loteriju, kurā vilka numuriņus un, atbildot uz skolotājas sarūpētu mīklu vai uzdevumu, saņēma dāvanu-pārsteigumu.

Liels paldies visiem 3.c klases bērnu vecākiem par atsaucību un atbalstu visās iecerēs, bet šoreiz īpašs paldies: Marinai Strodeī, Gelanai Tumaševičai, Ingai Zeilei, Aivai Zundai, Diānai Skudrai, Dacei Utinānei, bez kurām šis pasākums nebūtu tik emocionāls un izdevies! Jaunajā gadā – biežāk atradīsim laiku bērniem un sev, bet vēl labāk – sev kopā ar bērniem!

Skaidrīte Svikša,

3.c klases Vecāku padomes pārstāve

«Bērnu, jauniešu, vecāku žūrija 2018» – finiša taisnē

Publicitātes foto

Esam aizvadījuši vēl vienu spraiģu «Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijas 2018» sezonu, kas mūsu bibliotēkai ir jau 17. lasīšanas un grāmatu vērtēšanas, jo 2002. gadā atsaucāmies aicinājumam piedalīties šajā lasīšanas veicināšanas programmā. Liels prieks, ka viens bērnu grāmatu eksperts no pašas pirmās sezonas joprojām ir lasītāju pulkā, nu jau lasot un vērtējot vecāku kolekcijas grāmatas.

Šogad ar skanīgajām flautas skaņām iesākās «Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijas 2018» noslēguma pasākums Maltas pagasta bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā. Pasākumā noskaidrojām, kuras grāmatas no 2018. gada žūrijas kolekcijas mūsu bibliotēkā ir līderu pozīcijā un kurām ir mazāka piekrišana. «Žūrijas 2018» eksperti pasākumā saņēma Pateicības rakstus un nelielas pie-

miņas balvas par dalību programmā. Kā jau katru gadu, noslēguma pasākumā darbojās radošā darbnīca, kur visi kopā pagatavojām šī gada simbolu – cūciņu. Neizpalika arī cieņāšanās ar tēju un saldumiem, sarunas par grāmatām, spēles un jautras dejas «Just Dance» diska ritmos.

Prieks par visiem mūsu «žūrijas» čaklajiem ekspertiem. Paldies tiem, kas bērnu, jauniešu, vecāku žūrijai ir uzticīgi visus šos gadus, un īpašs paldies jaunajiem grāmatu ekspertiem, kuri iesaistījās šajā akcijā pirmo reizi. Paldies vecākiem un vecvecākiem, kuri paši piedalās vai arī atbalsta un mudina lasīt jauno pauzdi, tā ļaujot bērniem iepazīt lasīšanu kā aizraujošu nodarbi brīvajā laikā.

Antonīna Krūza,

Maltas pagasta bibliotēkas vecākā bibliotekāre

Maltas BJC panākumi konkursā «Vyss apleik maņ munā volūdā skaņ»

18. janvārī Viļakas novadā Nemateriālās kultūras mantojuma centrā «Upīte» notika pasākums «Ontona ļustes», kurā viena no programmas daļām bija zīmējumu un radošo darbu konkursa «Vyss apleik maņ munā volūdā skaņ...» (O. Slišāns) dalībnieku apbalvošana.

Lepnums par Maltas Bērnu un jauniešu centra Žurnālistikas pulciņa meitenēm, kuras atrada laiku, lai sagatavotu darbus šim konkursam. Liels prieks, ka mums ir arī godalga – 1. vietu 8.–12. klašu grupā par savu darbiņu ieguva Katrīna Esmeralda Jermaševiča. (Apsveicu un pateicos, ka uzticējies manam domu gājienam!) Taču arī pārējās meitenes godam apliecināja savu radošumu:

Kristīnei Gruzovai 7. vieta un Atzinība 1.–4. klašu grupā, Indrai Koroļonovkai – 10. vieta 8.–12. klašu grupā un Pateicība. Milzīgs lepnums arī par divām meitenēm, kuras savus darbus uzrakstīja latgaliski, un tās ir mana krustmeita Laura Svikša (5. vieta 8.–12. klašu grupā un Pateicība, viņa mācās Viļānu vidusskolā, un doma par darbiņu tapa ģimenes lokā) un Līga Runčis (11. vieta 8.–12. klašu grupā un Pateicība). Meitenes, prieks darboties ar jums kopā!

Lai arī tas neapšaubāmi būtu lielisks brauciens, tomēr šoreiz uz apbalvošanu nevarējām ierasties, taču ir prieks par izmantoto iespēju. Pasākuma organizatoriem elektroniski aizsūtījām sveicienus un no-

vēlējumu: «Lai kotrs nu myusim ar lapnumu īsavuica sacēt – «Es asu nu Latgolys!»), kai tū sovā dzīsmē dzīd myusu nūvodnīks – maltenīts Aigars Runčis (grupa «Borowa MC»). Priča par kotru bērnu, kurs veļtēja laiku itam konkursam i tai aplīcynuoja, cik Latgola ir skaista i rodušu bērnu pylna! Ar sirsneigim sveicīnim – Maltys BJC kolektīvs!»

Kā informē konkursa organizatori, tad šogad sajast «Ontona Slišāna radošo garu» tika aicināti skolēni un pieaugušie, un kopumā saņemti 54 rakstu darbi un 281 zīmējums. Konkursa mērķis bija apliecināt piederību un mīlestību savam dzimtajam novadam un stiprināt latgalisko kultūriden-

titāti. «Mēs ešam pateikami puorsteigti par lylū aktivitati. Esam prīceigi īdvesmuoti turpynuot šū konkursu arī nuokušgod,» informējot par konkursa rezultātiem, piebilda Upītes kultūrvēstures muzeja vadītāja Līgita Spridzāne. Jānorāda, ka radošo darbu konkursā piedalījās bērni no: Kārsavas, Baltinavas, Aglonas, Bērzgales, Ludzas, Ciblas, Rekavas, Rēzeknes, Tilžas, Rugājiem, Dravnieku pamatskolas un pat Rīgas. Savas domas tika piedāvāts paust arī pieaugušajiem, no kuriem tika saņemti pieci darbi.

Lai biežāk mūsu un bērnu radošās potences atraisa pašmāju mākslinieki!

Skaidrīte Svikša, Maltas BJC Žurnālistikas pulciņa skolotāja

● Īsumā

Maltas PII «Dzīpariņš» – caur rotaļām uz ilgtspējīgu attīstību

Janvārī baudījām visas tās brīnišķīgās iespējas, ko piedāvā ziema: vizināt viens otru ar ragaviņām, būvēt sniega pilis, cept sniega kūkas, pikoties, klausīties dažādās ziemas skaņas, rūpēties par putniem un vienkārši draiskoties.

Šogad tika ieviests jauns rotaļlietu apmaiņas veids «Rotaļlietu maiņa» (Globālās izglītības ietvaros). Lūdzām atnest divas rotaļlietas, ar kurām bērns jau izspēlējies un nav žēl ziedot, maiņai pret kādu citas grupas bērnu atnesto rotaļlietu. Mums – jauna pieredze, bērniem – jauna aktivitāte, visiem – pozitīvas emocijas. Janvāra nogalē – Sveču nedēļa grupās. Sveču dienā (pasākums – 4. februārī) un veselu nedēļu pēc tās zālē būs aplūkojama bērnu radošo darbu izstāde «Svecītes stāsti», informē Maltas PII «Dzīpariņš» vadītāja Alīna Čistjakova.

Maltas vidusskola klūst par «ERASMUS+» dalībsskolu

Uzņēmējdarbības skolu tīkls ir projekts, kura mērķis ir palīdzēt izstrādāt inovatīvu pieeju uzņēmējdarbības izglītības programmām.

No Eiropas Savienības programmas «Erasmus+» (2018-1-PT01-KA201-047413) līdzfinansētā projektā darbošies organizācijas no Portugāles (DNA Cascais un DY-PALL Network), Grieķijas (Karditsa vidējās izglītības direktorāts), Latvijas (Maltas vidusskola) un Rumānijas

(Scoala Gimnaziala «Traian» Craiova). Iestādes sadarbības pētījumā, lai izveidotu praktisku pamatu uzņēmējdarbības izglītības programmām pamatskolām, lai radītu pamatu Eiropas Uzņēmējdarbības skolas tīkla izveidei. Projekta darbības laiks – 24 mēneši, informē IUK komercdarbības speciāliste Maija Hartmane.

Mūzikas skolas audzēkņu panākumi pūšaminstrumentu spēles konkursā

17. un 18. janvārī Jāņa Ivanova Rēzeknes Mūzikas vidusskolā notika Valsts konkursa 2. kārtā pūšaminstrumentu spēlē. Eva Kužma Maltas Mūzikas skolu pārstāvēja flautas spēles I grupā (ped. Vasīlijs Kozlovs, koncertmeistare Tatjana Nagle). Viņa ieguva 2. vietu un tika izvirzīta uz konkursa III kārtu Rīgā 11. – 15. februārī. Apsveicam, un tā turpināt! Veiksmi, startējot finālā! Tāpat 3. vietu klarnetes spēles II grupā Lauris Antiņš (ped. Juris Dervanovs, koncertmeistare Tatjana Nagle). Malači! Panākumus arī turpmāk! Saksofona spēlē Maltas Mūzikas skolu pārstāvēja Renārs Vaļums-Talkiu (ped. V. Kozlovs, koncertmeistare Tatjana Nagle). Renārs ieguva Atzinību savā grupā. Apsveicam!

Muzejā – izstāde «Krāsu spēles»

No 4. februāra līdz 29. martam Maltas vēstures muzejā būs skatāma Tatjanas Višņakovas gleznu izstāde «Krāsu spēles». T. Višņakova dzimusi 1994. gadā. Pēc Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas beigšanas turpinājusi studijas LMA LF Gleznniecības apakšnozarē, restaurācijas darbnīcā.

Turpinājusi studijas maģistrantūrā LMA restaurācijas katedrā. 2010. gadā sarīkota pirmā personālizstāde «Tatjanas emocijas un iespaidi» Rēzeknē. 2015. gadā – izstāde «Pirmais solis...» un 2016. gadā ceļojošā gleznu izstāde pa Rēzeknes novadu «Gaisma un ēna», 2018. gadā kopizstādes «Plenēra klusumā» Galēnos un «Mežs Latvijai. Nākamie 100» Rīgā. «Ar prieku piedalos plenēros un kopējās gleznu izstādēs ar citiem māksliniekiem, rīkoju arī radošas meistardarbnīcas,» saka Tatjana. Visi laipni aicināti ielūkoties viņas gleznu pasaulē!

Maltas Mūzikas skolas kolektīvs izsaka visdziļāko līdzjūtību mūsu vijo-les spēles skolotājas **Ritas Zujevas** (26.07.1950.–30.12.2018.) piederīgajiem. Mūsu atmiņās viņa vienmēr paliks kā izcila, enerģiska, radoša skolotāja, kura 22 gadus savas dzīves veltīja Maltas Mūzikas skolai. Ir neizmērojams viņas ieguldītais pedagoģiskais darbs skolēnu talantu izaugsmei. Viņas skolēni vienmēr bija zinātkāri, radoši, mīlēja muzicēt, piedalījās visos skolas, novada, pagasta koncertos, ar labiem rezultātiem un godalgotām vietām pārstāvēja mūzikas skolu dažādos mūzikas konkursos. Viņa mīlēja bērnus, mīlēja savu darbu un ļoti mīlēja dzīvi. Mums visiem ļoti pietrūks šī izcilā pedagoga, labā kolēģa un radošās personības. Mūžīgā gaisma lai spīd viņai, staigājot mūžības ceļus.

Maltas Mūzikas skolas kolektīvs

Maltas vēstures muzeja rīkotā pasākumā jaunsargi godina brīvības cīnītājus

18. janvārī Maltas muzeja darbinieki kopā ar 306. Maltas jaunsargu vienības jaunsargiem pulcējās Rēzeknes novada Feimaņu pagasta Rušenīcā pie 3. Jelgavas kājnieku pulka piemiņas obelīskā, lai ar klusuma brīdi pieminētu pirms 99 gadiem kritušos brīvības cīnītājus.

«Šī piemiņas vieta jaunsargiem ir īpaši tuva. Jau vairāk nekā 20 gadus katru pavasari, kad nokūst sniegs, un katru rudenī, kad kokiem ir nobirušas lapas, šeit pulcējas Maltas, Dagdas un Aglonas jaunsargi, lai sakoptu apkārtni – sagrābtu lapas un zāli, novāktu kritušos koku zarus. Šajā vietā bieži ir izskanējis arī svinīgais jaunsarga solījums. Šogad bērnu čalās izskan priekš, jo apkārtnē ir redzamas pārmaiņas. Ir ierīkoti koka pakāpieni, pa kuriem ir ērtāk piekļūt piemiņas vietai, ir uzstādīta Rēzeknes novada pašvaldības informatīvā plāksne, kas vēsta par skarbjām vēstures lappusēm,» stāsta Rēzeknes novada jaunsargu vienības instruktors Ivars Kļaviņš.

Maltas vēstures muzeja vadītāja Silvija Pīgožne iepazīstināja klātesošos ar brīvības cīņām Latgalē un uzsvēra: «Šis posms Latvijas vēsturē ir viens no smagākajiem un reizē arī visiedvesmojošākajiem. Cīņās pret skaitliski lielāku un labāk apbruņotu pretinieku latviešu karavīri cīnījās ar lielu sajūsmu un varonību. Šodien ar mums kopā ir Daugavgrīvas latviešu strēlnieku pulka virsnieka Antona Urtāna dēls Jāzeps Urtāns. Antons Urtāns cīnījās Ziemassvētku kaujās, kur tika ievainots. Viņš, starp citu, bija Ēvalda Valtera cīņubiedrs.» Viņa lūdza Jāzēpu Urtānu dalīties savās atmiņās un pārdomās par tēvu.

«Tēvu Antonu Urtānu paņēma armijā, kad viņam bija 18 gadi (taņ laikā parasti ņēma armijā, kad bija sasniegta pilngadība – 21 gads). Viņš bija beidzis sešas klases. Uzreiz uzņēma oficiera kursos Rīgā, bet pēc trim mēnešiem ieguva «podporučika» (leitnanta) pakāpi. Aizsūtīja uz Tīrelpurvu uz kara daļu. Tas bija 1916. gada rudenī. Iedeva pistoli – «Koltu». Apbruņojums cara armijā bija ļoti slikts. Cara armija veda pārsvarā ierakumu kaujas. Vācieši atradās Nāves salā un Ložmetējkalnā. Līdz Ziemassvētkiem pārsvarā bija ierakumu kaujas, pārsvarā bija ložmetējapšaudes, šad tad arī šāva artilērija.

22. decembrī ar jaunajiem oficiēriem notika sarunas par gaidāmajām kaujām, bet pagaidām strēlniekiem lūdza neteikt Grenadieriem iedeva šautenes un 7 patronas, vēl magazīnu ar 7 patronām. Atnāca pavēle Ziemassvētkos ieņemt pozīcijas. Izlūkiem grenadieriem bija jāpārgriez dzeloņdrāti, jāiznīcina nožogojumi un posteņi. Bija pavēle bez artilērijas uzsākt uzbrukumu. Tāda bija uzbrukuma taktika – pa klušo.

Tēvs atradās centrālajā uzbrukuma līnijā. Uzbrukums sākās Ziemassvētku naktī. Pirmās bija veiksmīgas, ar maziem zaudējumiem. Kad ieņēma pirmās līnijas, gūstekņus neņēma, visus iznīcināja. Bunkurus spridzināja ar granātām. Daļa vāciešu atkāpās uz 2. līnijām. Otrā rītā sākās vāciešu kontruzbrukums. Vācieši sāka ar artilēriju. Viņi šāva uz 1. līniju, jo to jau ieņēma latvieši. Latvieši atkāpās. Pazuda sakari ar artilēriju. Visa artilērija notēmēta uz 1. līniju. Sāka šaut uz savējiem. Aizskrēja sakarnieks, lai paziņotu, ka jāpārtrauc šaušana. 3. dienā mūsējie atkal devās uzbrukumā. Kaujas notika no Ziemassvētkiem līdz 10. janvārim. Pozīcijas visu laiku mainījās. Pēdējās kaujās tēvu ievainoja no artilērija lādiņa galvā un abās kājās. Kaujā viņš redzēja šausminošu skatu, kad kareivim norāva galvu, bet viņš vēl noskrēja kādus 10 metrus.

Ap 10. janvārī vāciešus aizdzina līdz Jelgavai. Kritušo bija apmēram 4000. Tā kā Rīgas hospitāļos vietu nebija, ievainotos aizveda ar sanitāro vilcienu uz Sanktpēterburgas hospitāli. Tēvs no tā rakstīja vēstuli caram, lai palaiž viņu uz Latviju. Atteica. Ārstējās līdz rudenim. Dažus kareivjus paņēma apsargāt Ļeņinu. Rakstīja arī sarkanarmiešiem. Viņi arī noraidīja. Pēc Oktobra revolūcijas sākās Pilsoņu karš. Pilsoņu karā ņēma jaunākos oficiērus. Ešelons aizgāja uz Poliju. Tēvam kā oficiērim bija kartes. Kopā ar 4 tuvākiem biedriem nolēma bēgt no sarkanās armijas. Pa nakti gāja, bet pa dienu gulēja. Polijas civiliedzīvotāji baidījās ņēmt. Tēvs prata poļu valodu, to uzzinot, deva i maizi, i gaļu.

Brestļitovskas miera līgums jau bija noslēgts. Bēgli nonāca līdz Latvijas robežai. Uztaisīja zaru būdiņu. No noguruma visi aizmīga. Atrada Latvijas robežsargi. Guļot daži bija guvuši apsaldējumus, tāpēc ielika hospitālī, apārstēja. Tēvu rehabilitēja – visus ieročus un titulus saglabāja. Viņš kļuva par rezerves virsnieku. Atnāca uz dzimto Kārsavu, tad iestājās Pedagoģiskajā skolā. Pēc skolas strādāja par pārzini Krieviju pamatskolā. Antona tēvs audzēja līnus. 1922. gadā nopirka zemi Krievijā un pierobežā. Nopirka trešo daļu Babru muižas Pušā. Apmēram 1935. gadā Antons Urtāns atnāca strādāt uz Doropoles

skolu, bet uz Pušas skolu atnāca strādāt pēc kara – 1949. gadā. Bija ierakstīts arī sarakstos uz izsūtīšanu. Ciema padomes priekšsēdētājs Lukjanskis viņu izsvītroja. Mūžībā aizgāja 1983. gadā. (Dēla Jāzēpa Urtāna stāstīto pierakstīja Silvija Pīgožne 22.01.2019.)

* * *

No vēstures lappusēm.

Latvijas vēsturē viens no būtiskākajiem notikumiem bija brīvības cīņas jeb Latvijas atbrīvošanas karš. Tās bija cīņas par neatkarīgu Latvijas valsti no tās proklamēšanas 1918. gada 18. novembrī līdz Latvijas–Krievijas miera līguma noslēgšanai 1920. gada 11. augustā. Pēc uzvaras pār pulkveža Pāvela Bermonta-Avalova komandēto karaspēku 1919. gada novembrī lielākā daļa Latvijas teritorijas bija atbrīvota. Lielinieku kontrolē vēl bija palikusi tikai Latgale. 1919. gada decembrī Latvijas armijas Virspavēlnieka štābs sāka plānot Latgales atbrīvošanas operāciju. Jau 1920. gada 1. janvārī Latvijas armijas vienības ieņēma pozīcijas uzbrukumam Latgalē.

Rozentovas pagasta teritorija atradās lielinieku jeb boļševiku armijas rokās kopš 1917. gada beigām. 1920. gada sākumā sākās LR armijas, poļu armijas un vācbaltiešu landesvēra militārās operācijas ar mērķi ieņemt Rēzekni. 17. janvārī landesvērs izdarīja strauju uzbrukumu Antonopoles stacijai. Pēc niknas kaujas ar lieliniekiem ieņēma staciju, kur ieguva 21 vagonu, 32 vezumus, lauka virtuvi, smēdi un citas kara mantas. Tajā pašā dienā landesvēra labais spārnis ieņēma Rozentovas muižu. Iespējams, šo cīņu laikā tika nopostīta Rozentovas muižas kungu māja.

18. janvārī 9. Rēzeknes kājnieku pulka kreisais spārnis, izlīdzinoties ar landesvēra pozīcijām, izvirzījās līdz dzelzceļam uz dienvidiem no Antonopoles. Landesvērs uz priekšu negāja, bet izdarīja izlūkošanu. Bruņotais vilciens Nr. 3 izlaboja dzelzceļa tiltu Antonopoles rajonā. Rēzeknes pulka pastiprināšanai 20. janvārī uz Antonopoli nosūtīja 3. Jelgavas kājnieku pulka izlūku bataljonu. Saskaņotas darbības rezultātā 21. janvārī tika ieņemta Rēzekne un visa centrālā Latgale.

Par Latgales kaujām ģenerālis P. Radziņš rakstīja: «Latgales atbrīvošanas kara nozīme ir ļoti liela; man liekas, ka uzvarai Latgalē ir lielāka nozīme nekā uzvarai pret Bermontu. Karojot pret Bermontu, mēs vedām karu pret ienaidnieku bez idejas, bez tēvijas; šo ienaidnieku centās apkarot arī sabiedrotie un palīdzēja mums vislielākajā mērā kā morāli, tā materiāli. Latgales atbrīvošanas karā sabiedrotie mums vairs nepalīdzēja. Mūsu karaspēkā darbojās gan nacionālā sajūta un arī naids pret sarkano teroru, bet no otras puses – mūsu karaspēkā un arī tautā tika vesta propaganda par labu šim sarkanajam teroram. Mūsu karaspēkam bija jākaro ar ļoti lielu ienaidnieku – veselu lielvalsti – ienaidnieku, kurš bija uzvarējis visas baltās krievu armijas. Tikai ar šo uzvaru mēs pierādījām visai pasaulei, ka mums ir pilnīgi noteikta nacionāli valstiskā apziņa, kura nepadodas nekādiem vilinājumiem ne uz labo, ne uz kreiso pusi. Tikai ar šo uzvaru mēs ieguvām Latvijas austrumu robežu. Ja mēs nebūtu karojuši un uzvarējuši Padomju Krievijas karaspēku, tad mēs ne tikai nekad nepievienotu Latgali pie Latvijas, bet mēs nekad nebūtu ieguvuši arī mieru un drošību no Krievijas pusēs. Latvijas armija 1920. gadā izkaroja galīgo Latvijas apvienošanu un neatkarību.»

(Sagatavoja Silvija Pīgožne. Informācijas avoti: Maltas pagasts pētījumos un atmiņās//A. Dzenis. 1. daļa 5. nodaļa. – Malta, 2018, 60. lpp.; Latvijas atbrīvošanas kara vēsture. 2.sēj. – R., 1938.; Juris Ciganovs. Latvijas neatkarības karš. 1918–1920.)

Pasākumā Rušenīcā pie 3. Jelgavas kājnieku pulka piemiņas obelīskā

Intas Danovskas foto